

EKOMUZEJ-ECOMUSEO “BATÀNA”

PRIMJER ZAŠTITE ROVINJSKE MATERIJALNE I NEMATERIJALNE BAŠTINE

(BATÀNA, BITINÀDE, ROVINJSKI DIJALEKT)

Marino Budicin

Predsjednik Udruge - Associazione “Kuća o batani - Casa della batana”

Nives Giuricin

Ravnateljica Ustanove - Istituzione “Kuća o batani - Casa della batana”

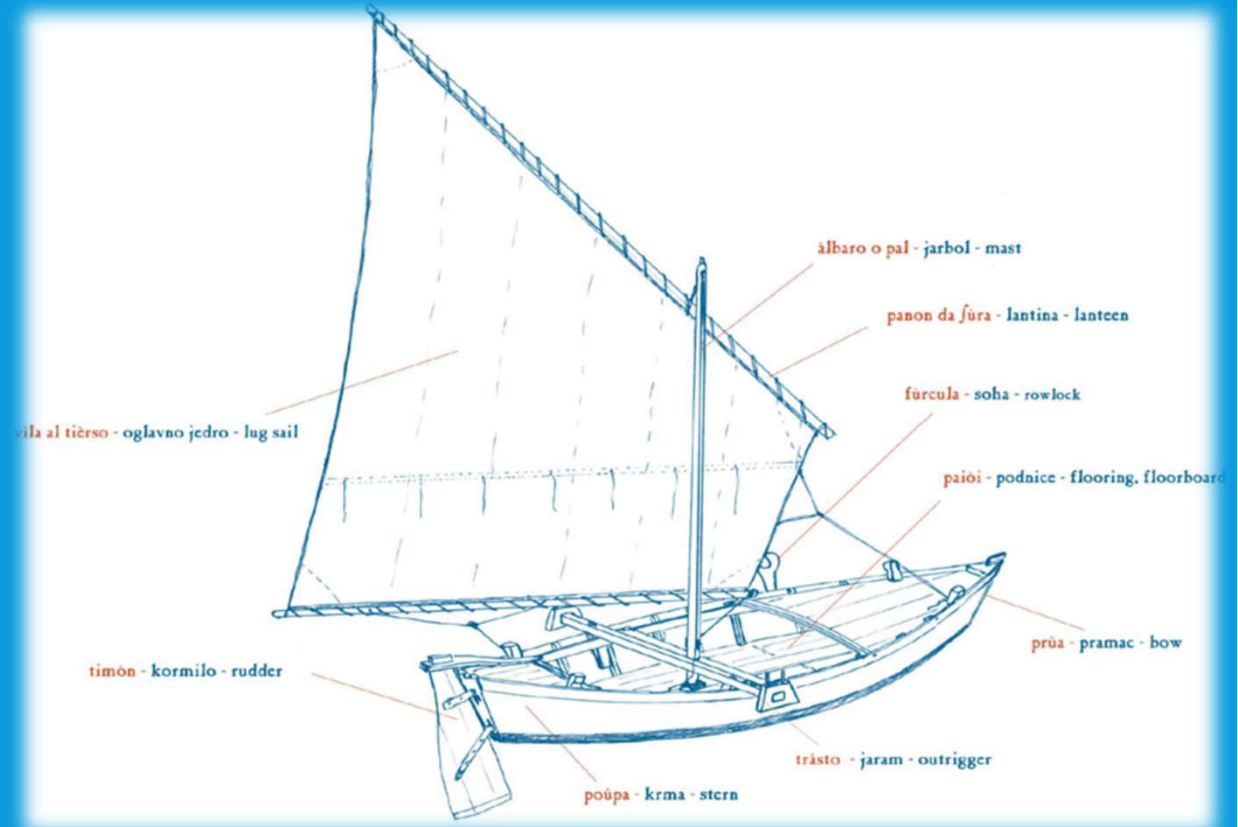
POVIJESNI KONTEKST

- Rovinj-Rovigno, odnosno njegovo stanovništvo, oduvijek su bili okrenuti k moru.
- Od 17. do sredine 19. st. Rovinj-Rovigno bio je najznačajni centar istarskog pomorstva, ribarstva i male brodogradnje.
- Rovinj-Rovigno je i do današnjeg dana sačuvao dio te posebnosti kao maritimnu kulturu te od 50-tih godina prošlog stoljeća postao jedna od važnijih turističkih destinacija istočnog Jadrana.

BRODICA BATANA I ROVINJSKA ZAJEDNICA

- Od svih povijesnih brodica do danas se sačuvala samo batana, te koja pasara i koji guc.
- Batana pripada obitelji drvenih plovila ravnog dna te je bila pogodna za ribolov uz priobalje.
- Od 50-tih godina prošlog stoljeća koristi se za odmor i turizam.

BATÀNA

- Batana zrcali kontinuitet lokalne materijalne i nematerijalne pomorske i ribarske baštine, ali i kontinuitet svakodnevnog života domaćeg stanovništva uz more.
- Batana je danas jedan od prepoznatljivih simbola grada Rovinja-Rovigno.

EKOMUZEJ-ECOMUSEO 'BATÀNA'- PREGLED RAZVOJA

- 2004. osnovan je Ekomuzej-Ecomuseo „Batàna», prvi Ekomuzej u Hrvatskoj.
- Kroz svojih 7 sastavnica kontinuirano radi na očuvanju maritimne baštine te osnažuje kulturni identitet i posebnost Grada Rovinja-Rovigno kao mjesto za život i boravak.
- 7 sastavnica:
 1. Interpretacijsko- dokumentacijski centar “Muòstra”
 2. Spàcio Matika
 3. Peîcio Squèro
 4. Regata tradicijskih plovila s oglavnim i latinskim jedrom
 5. Regata batane na vesla
 6. Putevi batane
 7. futalateîna Infopoint

'MUÒSTRA'- NOVI STALNI POSTAV

- Novi postav 'Muòstra' otvoren je pod visokim pokroviteljstvom Hrvatskog povjerenstva za UNESCO 17. svibnja 2022. godine uoči Međunarodnog dana muzeja, uz pomoć Grada Rovinj-Rovigno.

NAGRADE I PRIZNANJA

- Svih ovih godina rada Ekomuzeju „Batana” dojeljenje su brojne nagrade i priznanja.
- 2016. godine upisan je u UNESCO-ov Registar najboljih praksi očuvanja nematerijalne kulturne baštine vezano za lokalnu zajednicu.
- Umijeće gradnje batane i umijeće jedrenje o glavnim jedrom upisana su u Registar nematerijane kulturne baštine Republike Hrvatske.

KULTURNO-UMJETNIČKO DRUŠTVO «MARCO GARBIN»

- Govoriti o KUD-u «Marco Garbin» istovjetno je predstavljati rovinjsku glazbenu tradiciju. Osnovano 1947., KUD nosi ime Marca Garbina, mladog rovinjskog antifašiste, ljubitelja glazbe i bel canta.
- Od tada, kroz narednih 75 godina, društvo je uvijek predstavljalo svojim zborom, folklornom i drugim sekcijama talijansku nacionalnu zajednicu u širem smislu i sam grad Rovinj-Rovigno.
- Pored klasičnog repertoara, KUD «Marco Garbin» se brine o zaštiti, usavršavanju i promoviranju autohtonih glazbenih formi Rovinja-Rovigno posebno mlađim generacijama.

ÀRIE DA NUÒTO, ÀRIE DA CUNTRÀDA I BUTUNÀDE

- *Àrie da nuòto*, odnosno noćne arije su slične harmoniji bitinàda. One su plod simbioze glasa i okruženja, a izvode ih grupe od tri do najviše pet pjevača tijekom večernjih i noćnih sati po kaletama i ispod volti povijesnog centra grada.
- *Àrie da cuntràda* su pjevale žene dok su bile zaokupljene svojim svakodnevnim radovima na križanjima kontrada i trgova starog Rovinja.
- *Butunàde* rovinjsko pjevanje na tijesnim intervalima uglavnom stariričkog teksta.

BITINÀDE

Rovinjske *bitinàde*, jedinstvene su interpretacije u kojima jedan ili više solista pjevaju melodiju u pratnji grupe *bitinadùra* koji svojim glasovima imitiraju zvukove muzičkih instrumenata, i to iz jednostavnog razloga što se nekad pjevalo dok se radilo, te su ruke bile „zauzete“.

Rovinjske su *bitinàde* uvrštene u Registar zaštićenih nematerijalnih kulturnih dobara Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske kao „vokalna glazbena vrsta talijanske zajednice i kulturnog prostora grada Rovinja-Rovigno“.

ROVINJSKI DIJALEKT

- Materinski jezik Ekomuzeja je stari rovinjski dijalekt (istriotski), koji pripada registra talijanskog sjevernog istočnih dijalekta. Isti se razveo direktno od latinskog jezika.
- Do 50-tih godina prošlog stoljeća svi su stanovnici Rovinja-Rovigno govorili tim dijalektom, danas još u upotrebi te uz brojne inicijative kako očuvati to kulturno lingvistično blago.

